

1.2 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ โดยสภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบ ลุ่ม พื้นที่ราบส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และมีหินลูกรังบ้างเป็นส่วนน้อย ไม่มีป่าไม้ จึงทำให้ขาดความชุ่มชื้น มีแหล่งน้ำในเขตเทศบาลคือ ภูเขาหนองบัวแดง ซึ่งเทศบาลได้ปรับปรุงดูแลให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจ 1 แห่ง คือ **สวนสาธารณะภูเขาหนองบัวแดง** เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กมีเกาะอยู่ตรงกลาง ซึ่ง เทศบาลตำบลปทุมรัตน์อยู่ในระหว่างการปรับปรุง ภูมิทัศน์ให้เป็นสวนสาธารณะและแหล่ง ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชนทั่วไป

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศทั่วไปของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์มีอากาศร้อนจัดและแห้งแล้งในฤดูร้อน และมีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ฤดู คือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนพฤษภาคม
2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนไปจนถึงเดือนตุลาคม
3. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนไปจนถึงเดือนมกราคม

1.4 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอปทุมรัตน์ โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับการผลิตภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ปอ ถั่วลิสง และถั่วเขียว โดยรวมแล้ว โครงสร้างทางเศรษฐกิจเริ่มจะเปลี่ยนจากการพึ่งพาการเกษตรเป็นหลัก ไปเป็นพึ่งภาคพาณิชย์และบริการมากขึ้น

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2.1 การคมนาคม

ในเขตเทศบาลมีการคมนาคมทางรถยนต์ ไม่มีการคมนาคมทางรถไฟและเครื่องบิน สภาพถนนในเขตเทศบาลอยู่ในสภาพใช้การได้ดีในถนนสายหลัก สำหรับถนนในซอยและถนนเข้าชุมชนต้องได้รับการก่อสร้างและปรับปรุงปรับปรุงอีก จำนวนมาก ในฤดูฝนจะประสบปัญหาน้ำท่วมขังในถนนสายหลักบางสายจำเป็นต้องปรับปรุงก่อสร้างท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลให้เชื่อมต่อกันทุกสาย เพื่อให้สามารถไหลลงสู่ลำน้ำธรรมชาติได้สะดวก ไม่ก่อให้เกิดน้ำท่วมขังในเขตเทศบาล

2.2 ระบบไฟฟ้า

ประชาชนในเขตเทศบาล มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 1,418 ราย ได้รับกระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าแรงสูงจาก อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยจะต้องดำเนินการขอใช้กระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปทุมรัตน์ สำหรับประชาชนที่ได้รับความสะดวกและมีคำร้องมายังเทศบาล เทศบาลจะดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าให้โดยเทศบาลจ่ายเงินสมทบให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่เทศบาลกำหนด

ตารางแสดงการบริการไฟฟ้าสาธารณะ

จำนวนหน่วยที่ให้บริการ (ไฟฟ้าสาธารณะ)	จำนวนจุดที่ให้บริการ	จำนวนดวงไฟฟ้า
21,000.60	800	800

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปทุมรัตต์

2.3 ระบบประปา

ในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตต์ ประชาชนใช้บริการน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลิตจากน้ำชลประทาน (ฝ่ายเก็บน้ำห้วยจานใต้) จำนวนผู้ใช้น้ำ 423 ราย ปริมาณการใช้น้ำ 2,177 ลบ.ม. / เดือน

2.4 การโทรคมนาคม

การโทรคมนาคมในเขตเทศบาล ประกอบด้วย ที่ทำการ ไปรษณีย์โทรเลขอำเภอปทุมรัตน์ 1 แห่ง ในเขตเทศบาลมีผู้ใช้โทรศัพท์ทั้งหมด 449 ราย

2.5 การคมนาคม

การคมนาคมในเขตเทศบาลอยู่ในสภาพที่คล่องตัวพอสมควร ถึงแม้จะมีถนนบางสายชำรุดทรุดโทรมต้องปรับปรุง แต่ถนนสายหลักในเขตเทศบาลใช้การได้ดี สำหรับสัญญาณไฟจราจรบางจุด ต้องปรับปรุงใหม่ทั้งหมด และบางจุดต้องติดตั้งเพิ่มเติม เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

2.6 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ในเขตเทศบาลมีพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเป็นหลัก เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่มีการปลูกพืชไร่ จะเก็บไว้เฉพาะบริโภคในครัวเรือนแต่ละปี รองลงมาจะเป็นพื้นที่ปลูกผักและผลไม้พร้อมทั้งพืชทางเศรษฐกิจ

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 รายได้ประชากร

รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การค้าขายและพาณิชย์ รายได้ต่อหัวประชากรโดยเฉลี่ย 46,043.83 บาทต่อคนต่อปี

3.2 การเกษตรกรรม

เทศบาลตำบลปทุมรัตน์มีพื้นที่ทั้งหมด 9,565 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด และมีพื้นที่ป่าไม้คิดเป็นร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมด

3.3 การอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมในอำเภอปทุมรัตน์ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น โรงสีข้าว โรงงานทำขนมจีน เป็นต้น นอกจากนั้นเป็นโรงซ่อมรถยนต์และมอเตอร์ไซด์ ส่วนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อื่น ๆ ไม่มี

3.4 การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาล จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คือ เกาะหนองบัวแดง ตั้งอยู่ใจกลางเมือง ซึ่งประชาชนใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย โดยเทศบาลตำบลปทุมรัตน์จะพัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติต่อไป ส่วนสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาซื้อและแวะชม คือ ผ้าไหม

ส่วนงานประเพณี ที่สำคัญของอำเภอปทุมรัตน์ เช่น งานประเพณีบุญบั้งไฟ งานประเพณีลอยกระทง งานแห่เทียนพรรษา งานสงกรานต์ งานประเพณีบุญคูณลาน เป็นต้น ยังไม่สามารถเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมได้มากเท่าที่ควร

3.5 การปลุกสัตว์

ประชาชน ส่วนมากเลี้ยงตามธรรมชาติ แบบปล่อย เช่น โค กระบือ ส่วนสุกร เป็ด ไก่ เลี้ยงเพื่อไว้จำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน

4. ด้านสังคม

4.1 จำนวนประชากรแยกตามเพศและอายุและลักษณะโครงสร้างประชากรโดยทั่วไป

ข้อมูลประชากรในเขตเทศบาล ณ วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 6,960 คน แยกเป็นชาย 3,400 คน หญิง 3,560 คน และจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 5,226 คน แยกเป็นชาย 2,506 คน หญิง 2,720 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลปทุมรัตน์)

4.2 การศึกษา ศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

การศึกษา

ในปัจจุบันเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัด จำนวน 4 แห่ง ซึ่งเทศบาลให้การสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน(นม) ส่วนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จำนวน 5 แห่ง

การศาสนาและวัฒนธรรม

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีประจำท้องถิ่น ซึ่งยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร การจรรโลงรักษาขนบธรรมเนียมพื้นบ้านโดยการประกอบกิจกรรมทางศาสนาในช่วงงานบุญทุกเดือน โดยเทศบาลได้ดำเนินการจัดงานประเพณีที่สำคัญๆ คือ

- งานวันขึ้นปีใหม่
- งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา
- งานประเพณีสงกรานต์
- งานประเพณีลอยกระทง
- งานประเพณีบุญบั้งไฟ
- อุดหนุนงานประเพณีบุญคูณลาน
- อุดหนุนงานประเพณีบุญแห่แหวด ฯลฯ

การบริการด้านสาธารณสุข

จำนวนสถานบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน

1) โรงพยาบาลชุมชน 30 เตียง	จำนวน 1 แห่ง มีจำนวนบุคลากร ดังนี้ คือ
แพทย์ 3 คน	อัตราส่วนต่อประชากร 2,303 คน
ทันตแพทย์ 1 คน	อัตราส่วนต่อประชากร 6,911 คน
เภสัชกร 2 คน	

พยาบาลวิชาชีพ 9 คน

พยาบาลเทคนิค 21 คน

2) คลินิกและสถานพยาบาล จำนวน 3 แห่ง

3) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 3 แห่ง

4.4 การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

เทศบาลตำบล ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ สงเคราะห์ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสและ ผู้พิการตามอำนาจหน้าที่ ส่วนการสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัยต่าง ๆ เทศบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือ และบรรเทา ความเดือดร้อน ตามสภาพความเป็นจริง ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน โดยตั้งงบประมาณช่วยเหลือจากเงินรายได้และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.5 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ที่ผ่านมาในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ไม่มีคดีอุกฉกรรจ์เกิดขึ้น ซึ่งให้เห็นว่าประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

โดยมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอปทุมรัตน์ จำนวน 51 นาย

5. ด้านการเมือง - การบริหาร

5.1 การเมืองการบริหาร

เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ มีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ของประชาชน ซึ่งนายกเทศมนตรีฯ ได้แต่งตั้งคณะบริหาร ประกอบด้วย รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีฯ จำนวน 1 คน เลขานุการนายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน และมีสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จำนวน 12 คน

การแบ่งส่วนราชการในเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ แบ่งเป็น 1 สำนัก 4 กอง คือ สำนักปลัดเทศบาล , กองคลัง , กองช่าง , กองการศึกษา, และกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม